

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

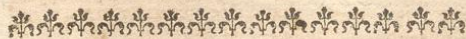
Tractatvs IV. De Indiuiduo speciei correlatiuo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

aut ne consequenter definiant illa esse species : namque respectu linear, & superficiei non minus, quam profunditatis quantitatem esse genus, ac verum predicamentum supra lib. 3. metaph. tract. 4. cap. 5. ostendendum est ex Aristotele, Suarior, Auerſa, & aliis aduersus Dominicum Sotum: Quidquid autem de hoc sit, sane *indivisibile quadamtenus, sine versus aliquam partem* genus esse potest respectu illarum trium specierum, cum eis proprie, & strictè cōueniat.

TRACTATUS IV.

De indiuiduo speciei correlatiuo.

CAPVT I.

Quid sit indiuiduum.

IN primis indiuiduum definiri solet à scholasticis ex Porphyrio : *quod de vno solo pradicatur.* Quæ definitio, quantum opinor, quidditatiua non est : tum, quia prædicabilitas non est de essentia vniuersalis, vt sic, sicut ostensum est in tempore : multo ergo minus erit de essentia indiuidui latissime fusi : tum, quia veritas, seu cognoscibilitas est passio cuiusque entis à parte rei existentis, ac proinde indiuidui, cum nil non indiuiduum, & singulare existat ; at prædicabilitas est cognoscibilitas quædam : ergo prædicabilitas est passio indiuidui, & non essentia, ac per consequens indiuiduum vniuersum sumptum per prædicabilitatem essentialiter, & quidditatiue non definitur. Verum enim, si paulo arctius sumatur, ac propt est secundo intentionale, nihil prohibet, illud quidditatiue definiri vti supra : qua ratione, licet non vniuersale in communi, at certè logicum, cuiusmodi est genus, species, &c. definitur quidditatiue per hoc, quod possit prædicari de multis.

2 Porro autem superior definitio etiam intuitu indiuidui latissime usurpata vera est, illudque absque vlla falsitate saltem describit. Quamuis enim Auerroës, Sotus, Toletus, & alij contrarium censeant, moti autoritate Aristotelis, qui cap. de substantia indiuiduum de nullo prædicari docet ; verum facile explicari potest de prædicatione scientifica, quæ vniuersalis esse debet, eo, quod scientiæ de vniuersalibus, non vero de singularibus sint, vt plurimum. Caietanus autem Aristotelem de prædicatione directâ exponit, deque eius mente solum censet esse, fieri non posse, vt indiuiduum de aliquo prædicetur directè. Displicet tamen hæc expositio tanquam veritati parum consentanea : siquidem indiuidua incompleta de completis directâ ratione prædicantur hunc in modum : Petrus est hic homo confusè cognitus : hoc animal ; hæc substantia, vt bene Hurtadus, & neoterici docent : vtque est per se manifestum. Affinis est superiori definitioni alia indiuidui, à Porphyrio tradita, & à scholasticis communiter recepta, quæ ita se habet indiuiduum est, *quod speciei subiicitur* : ea autem, si sit indiuidui secundo intentionaliter sumpti (haud enim est minus secunda intentio rem subiici, quam prædicari) est vera, & quidditatiua, sin autem indiuidui latius sumpti, vera, sed non quidditatiua : vtrumque constat ex super dictis circa priorem definitionem.

3 Quarto igitur definiri solet indiuiduum, tum quidditatiue, tum etiam ita, vt nullum non comprehendat, *quod est indiuiduum in se, & diuisum à quolibet alio* : ita B. Thom. 1. p. q. 29. art. 4. Posterior particula definitionem non ingreditur, sed eam à posteriori vt aiunt, magis illucelcere facit ; siquidem sola indiuisio in se indiuiduum essentialiter constituit, & definit, & diuisio à quolibet alio indiuisiōnem rei in se, velut passio consequitur. Porro, ne ita intellecta definitio, vnde quaque proba apparet : nam species hominis v.g. non est indiuiduum, sed vniuersale quoddam : & tamē est indiuisa in se, cum species hominis diuidi nequeat in plures species humanas.

4 Respondent nonnulli primò, addita hac particula *ultima diuisione* : species autem hominis, esto in plures species hominis indiuidua sit, in plures tamen homines particulares diuidua est : quare non est indiuidua in se vltima diuisione. Verum nec Petrus, v.g. est indiuisus in se vltima diuisione, quia licet indiuiduus sit in plures Petros, diuiduus tamen est in formam, & materiam, & hæc vltius in suas partes : perperam ergo adstruitur eius genij indiuisiōnem esse de ratione indiuidui, eique essentialē. Respondent alij secundo, superaddendam esse particulam, *eiusdem nominis, & rationis*, ita, vt indiuiduum sit, indiuisum in se, vtique per partes eiusdem nominis, & rationis cum toto, quo certè pacto Petrus in materiam, & formam minimè diuiditur. Cæterum difficultas adhuc manet insoluta : siquidem nec species hominis in plures species humanas diuidi sustinet, quantumuis in plures homines, quorum nemo species est dissecari queat : cur ergo species hominis quatenus talis non fiet indiuiduum.

5 Tandem alij respondent, addita particula *metaphysicè*, vt indiuiduum sit, quod est indiuisum in se diuisione metaphysica : Petrus autem in materiam, & formam solum physicè diuidi potest, cum tamen species humana in diuersos homines metaphysicè (hac enim phrasi vtuntur,) & velut totum potestatiuum, ac ratione nostra abstractum diuidatur. Contra tamen sic argumentor, ac ne ita difficultatem tolli suadeo : Petrus in hoc animal, & hoc rationale diuiditur, non physicè, sed metaphysicè, atque consideratione nostra : nihilominus est indiuiduum : hoc ergo per indiuisiōnem metaphysicam haud rectè explicatur.

6 Quocirca respondeo : speciem humanam esse indiuiduum, & simul rationem communem respectu diuersorum : sic idem est verum, & falsum, bonum, & malum intuitu diuersorum, vt suis locis constabit : est quidem indiuiduum species hominis respectu plurium specierum humanarum, in quas diuidi nequit : est verò communis, & vniuersalis ratio intuitu Petri & Pauli, de quibus, secundum quod importat in recto prædicari, & in quos ita sumpta scindi potest. Eadem ratione Petrus est indiuiduum contemplatione huius, & illius Petri in quos diuidi nequit : & non est indiuiduum comparatione materiæ, & formæ, in quas fas est eum dissecari. Proinde diuisio, quam definitio indiuidui negat vniuersaliter sumi potest, ac debet, nec ad physicam magis, quam ad metaphysicam, neque ad eiuſdem magis, quam diuersæ rationis diuisiōnem est coarctanda. Vel si mauis dic indiuiduum esse indiuisum in se diuisione vniuersali : qua ratione omnia rectè sibi coharebunt.

7 Quod toto hoc cap. diximus, indiuiduum haud semel, sed iterum, atque iterum posse definiri quidditatiue, id intelligi non potest de quidditate logica, physica, aut metaphysica. Quidditas enim, sine primo

primo modo, siue secundo, siue tertio sumatur, propria est solius rationis communis: quare non poterit individuū conuenire: quippe cuius non est possibilis ratio communis & abstracta, ut patebit inferius. Quocirca id tantum hactenus voluimus, individuū definiri posse quidditatiue indoctrinaliter: quod namque quidditas indoctrinalis conuenire possit rei singulari, ostensum est à nobis supra c. ultimo tract. precedentis.

CAPVT II.

Expenditur alia definitio individui.

7 **A**lia definitio individui communiter circumferri solet: nimirum cuius collectio proprietatum in nullo alio reperitur. Huiusmodi autem proprietates in indiuiduis speciei humanæ, quæ quidem sensibilibus, & corporeis omnibus dignitate præstant, potissimè sunt septem; his versiculis commoditatis gratia comprehensæ.

Forma, figura locus, tempus cum nomine sanguis,

Patria sunt septem, quæ non habet vnus, & alter.

Forma solet homines dissepārare propterea, quod alter sit, v.g. simus, alter nascutus, alter albus, alter fuscus, alter pulcher, alter deformis, &c. figura, eo, quod alter sit Magnus, alter paruus, alter quadratus quodammodo, qualem olim ferunt fuisse Magnum Alexandrum, alter oblongus, &c. Locus, propterea ea quod vnus hic, alter habitet alibi. Tempus propterea quod vnus heri, & alter hodie, vnusve hoc anno, & alter multis ante sit natus. Nomen, eo quod vnus sit Ignatius, & alterius sit Franciscus. Sanguis, eo quod alter his parentibus, alter vero aliis sit genitus. Patria, propterea quod eorum vnus sit v.g. Hispanus, alter vero Galus, aut Hibernus. Sub forma, & figura comprehenditur cuiusque indoles, quippe cuius ambæ solent esse indicia.

8 Superior definitio quidditatiua certe non est, eo quod pro priori ad proprietates accidentarias per hæcitatatem intrinsecam, & essentialem quævis res sit indiuidua, & singularis: proinde non magis quidditatiue definitur indiuiduum per collectionem proprietatum sibi peculiarem, quam homo per risibilitatem, pro priori ad quam est homo. Maior est controuersia an ea definitio sit vera, & nusquam falsitati obnoxia? Negant Arriaga disp. 7. log. sect. 4. subsect. 1. Raphaël de Auerſa quæst. 9. log. sect. 4. paulo ante medium. In eadem sententia fuit olim Democritus, & alij apud Ciceronem lib. 1. Academicarum quæstionum, qui inscribitur Lucullus post eius medium: Stoicum (inquiunt ibi) est quidem, nec admodum credibile, nullum esse pilum omnibus rebus talem, qualis sit pilus alius, nullum granum. Et paulo post: sed si hominum similitudo tanta esse non potest, ne signorum quidem? Dic mihi, Lysippus, eodem aere, eadem temperatione, eodem cælo, aqua, cæteris omnibus centum Alexandros eiusdem modi facere non possit? qua igitur notione discernere? Quid, si in eiusmodi cera centum sigilla hoc annulo impressero, ecquæ poterit in agnoscendo esse distinctio? Aliqui etiam neoterici graues, qui nondum prælo sua scripta dedere ei definitioni multis in indiuiduis de facto, ut aiunt, atque in non paucis de possibili falsum subesse existimant.

9 Porro autem hi authores concedunt, minus contingere posse in hominibus, ut omnia eorum accidentia sint eadem, quam in aliis animantibus, aut

rebus inanimis. Et quidem merito: namque, ut ait Plinius lib. 7. natural. hist. cap. 12. Similitudinem quidem in mente reputatio est, & in qua credantur multa fortuita pollere visu, auditu, memoria, Hæc itaque imagines sub ipso conceptu. Cogitatio etiam vtriuslibet animi subito transuolans, effingere similitudinem, aut miscere existimatur. Ideoque plures in homine, quam in cæteris omnibus animalibus differentia; quoniam velocitas cognitionum, animique celeritas & ingenij varietas multiformes notas imprimit; cum cæteris animalibus immobiles sint animi, & similes omnibus, singulisque in suo genere. Quamuis autem hæc ita se habeant in hominibus; verum inquirunt, quæ ab eis, & alias res parilitas esse potest. Cur duo vermes eiusdem coloris, formæque, & figuræ eodem loci, ac temporis, & ex eadem telluris putrefactione prognati, utque eiusdem naturæ, sic etiam eiusdem nominis, & quo ad cæteras omnes proprietates, inuicem similes esse nequeant? Rursus, quidquid sit de animantibus; quid est, quapropter duæ partes aquæ, aut ligni, duove lapilli cunctis accidentibus, multoties non consentiant? Hanc rerum inanimatarum similitudinem accidentariam, omnis expertem similitudinis belle expressit Plautus in Menæchio act. 5. scen. 9.

Nec aqua aqua, nec lactasti, credes mihi vsquam similis,

Quam hic tui est, tuque huius.

Opponunt secundo aduersarij: tamen si nulli fuerint homines, in quibus proprietatum supra memoratarum, non esset aliqua diuersitas; quis enim ut ait Arriaga, vnquam vidit duos homines, eiusdem omnino ætatis, iisdem parentibus, eodem loco natos, eiusdem altitudinis, nominis, faciei, ingenij, & indolis, ita, ut nullum esset vestigium, quo dignosci posset inter illos? Cæterum posse accidere in hominibus quibusdam, tantam accidentium consensionem, ut penes nullum differant. Etenim multoties contigit, ut duo homines eiusdem essent formæ, ac figuræ quin alter ab altero posset discerni: talesque certe quales fuisse duos Lari filios cecinit Maro lib. 1. o. Æneid.

Vos etiam gemini Rutuli cecidistis in aruis
Daucia, Larida, Tymberque similima proles.

Indiscreta suis, gratusque parentibus error.

Aut quales Lycormam, & Eurymedonta Silius libro 2.

Vos etiam primo gemini cecidistis in æno
Eurymedon fratrem, & fratrem mentite Lycorma.

Cuncta pares, dulcisque labor sua nomina natis
Reddere, & in vultu genitrici herere suorum.

Aut quales vtrumque Castora Claudianus in quarto consulatione Honorij.

Haud aliter summo gemini cum patre Lacones,
Progenies Ledaæ, sedent in vitroque relucet
Frater, vitroque soror: similis Chlamys effluit
auro,

Stellati pariter crines: lunat ipse Tonantem
Error, & ambigua placet ignorantia matri:

Eurotas proprios discernere nescit alumnos,

Aut quales Plautus comædia superius citata in prologo Menæchmum, & Solidem.

Mercator quidem fuit Syracusus senex.

Ei sunt nati filij duo gemini.

Ita simili forma pueri, ut mater sua

Non internosse posset, quæ mammam dabat:

Neque adeo mater ipsa, quæ illos pepererat.

Eiusmodi certè quales Poëtæ passim describunt, videlicet

videlicet lineamentis oris , & omnium membro-
rum compares fuisse refert Valerius lib. 9. cap. 12.
Strabonem Pompeium Magni patrem , & Meno-
genem eius coquum , à quo etiam dictus est Stra-
bo : Cornelium Scipionem nobilem Romanum , &
Serapionem Victimarium Metellum , ac Lentulum
in consulatu collegas ; & duos histriones : item
Antiochum Regem à Laodice uxore interfectum , &
Artenionem quendam Hibræam clarum oratorem ,
& seruum tapetas in scena colligentem. Præter
hos autem , & alios, quos memorat Valerius , alio-
rum facit mentionem Plinius lib. 7. histor. natural.
cap. 12. Quæ cum ita sint, negari non posse videtur,
quin duo homines queant omnimodis esse similes
inuiçem. Siquidem, vt ex adductis liquet exemplis,
oris , & corporis habitus in eis potest esse prorsus
idem : hac autem dissimilitudine sublatâ , quæ qui-
dem cæteris tolli difficilior est , cur nam alia haud
adeo necessaria nequeant abigi , & cum similitudi-
nibus contrariis commutari : aut quid est , quapro-
pter concordî prorsus forma , ac figurâ prædicti non
possint eodem tempore nasci , eodem loco commo-
rari , eodem nomine vocari , ad eosdem parentes
genus suum referre , idemque natale solum vendi-
care : Nihil ergo prohibet , illos similitudinem inte-
gram , & numeris omnibus absolutam sortiri.

11 Tandem arguunt terciò aduersarij , atque à re-
bus visibilibus ad inuisibiles , & incorporeas ap-
pellant. Cur enim inquirunt duo Angeli infra ean-
dem speciem atomam non sint vndequeque simi-
miles ? haud namque , nostrum instar , eos potest
dissèparare forma , & figura , quarum videlicet
sunt expertes : haud color , & complexio , eadem
de causa : haud locus , cum possint ex natura rei , &
citra miraculum penetrari : haud tempus , quippe
quos Deus initio temporis simul condidit : haud
nomen , nullum enim eis est inditum : haud genus ,
vt pote quod ducunt à solo Deo : haud denique pa-
tria , quibus nimirum vna cælum est : Ecquæ ergo
in eis diuersitas accidentium , aut proprietatum cogi-
tari potest ?

12 Cæterum multis partibus probabilius arbitror de-
finitionem illam esse vniuersim veram , & nun-
quam , ac nusquam falsitati subiectam. Ita Por-
phyrius in præsentî cap. de specie : *indiuidua* , in-
quiens , ex eo igitur alia dicuntur , quia ex proprie-
tibus quidque constat , quarum idem aggregatum
nunquam in alio fiet : Socratis namque proprietates
nullo in alia particulari eadem fient. B. Thomas 1.
part. quæst. 3. art. 3. & quodlib. 2. art. 4. Caietanus de
ente , & essentia cap. 2. quæst. 5. lauellus 5. metaph.
quæst. 15. & communiter alij Thomistæ. Item Al-
bertus, Aletius, Egidius, Richardus de Media-Villa :
neque non cum Scoto , & Okamo vtriusque asse-
clæ. Rursus ex nostris Conimbricenses cap. 2. de
specie quæst. 3. art. 1. Hartadus disp. 5. log. sect. 5.
Tellez disput. 6. log. sect. 4. ac tantum non cæteri
omnes.

13 Patrociniatur etiam Damascenus in dialect. c. 4.
*impossibile est enim inueniri duo aliqua non differen-
tia inter se secundum aliquid.* Et cap. 5. *propria au-
tem differentia est inseparabile accidens : puta est
quis simus, impossibile est separari ab ipso similitatem,
similiter & glaucitatem, & alia : Secundum hac igitur
inseparabilia accidentia indiuiduum ab indiuiduo,
id est hypostasis ab hypostasi differit.* Et c. 11. *Fieri non
potest, vt due hypostases non differant accidentibus, &
numero : Oportet autem cognoscere , quod caracte-
risticæ proprietates accidentia sunt indiuiduantes hy-
postasim.* Et cap. 21. *numero autem differunt quæcun-*
P. Lyncei Philosophiæ Tom. I.

que complexione accidentium proprietatem propria
hypostaseos separatam habent , & eam , quæ secun-
dum ipsam habuerunt existentiam , id est indiuidua,
vt Petrus , & Paulus , & unusquisque hominum. Ac
denique lib. primar. institut. cap. 3. & 4. *inter vnum,
& alterum hominem hoc interest , quod hic longus, ille
brevis : hic albus, ille ater : hic valet , ille egrotat : hic
pater est, ille filius.* Consentiant Nyssenus in lib. de
differ. essentia , & hypost. Boetius lib. 1. de Trinit.
cap. 1. Basilii in epist. de differentia naturæ , & hy-
postaseos, atque, vt alios Patres prætermittam, An-
selmus de incarn. Verbi cap. 5. *Diuersarum vero per-
sonarum impossibile est eandem esse proprietatem col-
lectionem , aut de inuicem eas prædicari : nam, & Pe-
tri , & Pauli non est eadem proprietatum collectio : &
Petrus non dicitur Paulus, nec Paulus Petrus.*

14 In eadem sententia est Fabius lib. 10. cap. 2. *Tan-
tam enim differentiam habet similitudo , vt ne ipsa
quidem natura in hoc ita cœluerit , vt non res , quæ
simillima videntur , vtiq; discrimine aliquo discern-
nantur.* Et declamat. 8. *Nihil in rebus humanis voluit
esse rerum natura tam simile, quod non aliqua proprie-
tate fecerneret.* Et Seneca epist. 113. his verbis, *cir-
cumspice omnium corpora, nulli non, & color proprius est,
& figura sua, & magnitudo.* Inter cetera, propter quæ
mirabile diuini artificis ingenium est, hoc quoque exi-
stimo , quod in tanta copia rerum nunquam in idem
incidit : etiam quæ similia videntur , cum contuleris,
diuersa sunt : tot facit genera , filiorum , nullum non
sua proprietate signatum : tot animalia , nulli simili-
tudo cum altero conuenit , vtiq; aliquid interest :
exegit à se , vt quæ alia erant , & dissimilia, essent &
imparia.

15 Cicero etiam citato lib. primo Academ. quæstio-
num longam texit pro nostra sententia disceptatio-
nem. Cur potius id contenditur , quod rerum natura
non patitur , vt non suo quodque genere sit tale, qua-
le est : nec sit in duobus , aut pluribus nulla re diffe-
rens vlla communitas : vt sibi sint , & oua ouorum,
& apes apum simillimæ. Quid pugnas igitur ? aut
quid tibi vis in geminis ? conceditur enim similes
esse, quo contentus esse potueras : tu autem vis eor-
dem esse planè non similes , quod fieri nullo modo
potest. Deinde confugis ad physicos, eos, qui ma-
xime in academia irriduntur : à quibus , nè tu qui-
dem iam te abstinebis : & ais Democritum dicere
innumerabiles esse mundos , & quidem sic quor-
dam inter sese, non solum similes, sed vndique per-
fectè, & absolute ita pares , vt inter eos nihil pro-
fus intersit , & eo quidem innumerabiles : itemque
homines. Deinde postulas , vt si mundus ita sit par
alteri mundo, vt inter eos ne minimū quidem inter-
sit, concedatur tibi , vt in hoc quoque nostro mun-
do aliquid alicui sic par sit, vt nihil differat , nihil
intersit. Cur enim , inquires , cum ex illis indiui-
duis , vnde omnia Democritus gigni affirmat in re-
liquis mundis , & in his quidem innumerabilibus
innumerabiles Q. Lutatij Catuli non modo possint
esse, sed etiam sint , in hoc tanto mundo Catulus
alter non possit effici ? Primò quidem me ad De-
mocritum vocas , cui non assentior : potiusque re-
fellam propter id , quod dilucide docetur à politico-
ribus physicis singularum rerum singulas propieta-
tes esse. Fac enim antiquos illos Seruilius , qui ge-
mini fuerunt tam similes, quam dicuntur : num censes
etiam eosdem fuisse ? non cognoscebantur foris ; at
domi : non ab alienis, à suis : An videmus hoc vti-
uenire , vt quos nunquam putassemus à nobis internof-
ci posse, eos consuetudine adbibita, tam facile internof-
ceremus, vti ne minimum quidè similes esse viderentur.

E e E e

Et ibidem paulo infra subiungit, ad similitudines istas usus adhibendus est: ut mater geminos inter noscitur consuetudine oculorum, sic tu inter nosces, si assueueris. Videsne, ut in proverbio sit ororum inter se similitudo? tamen hoc accepimus Deli fuisse complures salus rebus illis, qui gallinas alere permultas, quæstus causa, sole-
rent: hi cum ouum inspexerant, quæ id gallina peperisset dicere solebant. Hactenus ille.

16 Sententia nostra hucusque auctoritate probata suadet iam ratione, eaque breui, sed nisi fallor, satis efficaci: Nullum indiuiduum est, quod ab alio solo numero distincto diuersas specie logica vbicationes, durationes, & actiones non sortiatur, actiones inquam, seu quibus à suis potest egredi causis, seu quibus suos potest producere effectus: omne igitur indiuiduum eiusmodi est, cuius collectio proprietatum in nullo alio reperitur: consequentia est perspicua: antecedens etiam ex iis, quæ dicta sunt tract. præcedenti cap. 1. obiectione sexta, eiusque solutione. Et quidem huiusmodi proprietates, quæ ne metaphysicè quidem, ac de potentia, ut aiunt, absoluta possunt non esse diuersæ, in quibusuis indiuiduis, reduci queunt, ad eas, quarum facta fuit mentio huius initio capituli, & quæ comprehendere solent versibus illic positis, nimirum si nomine loci intelligantur vbicationes, temporis durationes, & sanguinis, vel originis actiones, seu quibus res producitur, seu per quas producit.

17 Hinc facilis est solutio rationum, quæ contra sunt obiectæ. Ad primam dicendum est, rerum inanimatarum, necnon animantium rationis viū carentium, durationes tamen, actiones, & vbicationes esse distinctas, ac specie logica diuersas, quod satis, superque est, ut in eis collectio proprietatum, non sit prorsus eadem. Alia, eiusdem difficultatis solutio colligi potest, ex adductis nuper à Cicerone, necnon ex mox dicendis. Ad secundam rationem contrariam eodemmodo respondendum est, homines quantumlibet habitu oris, totiusque corporis sint similes, tamen fieri non posse, etiam diuinitus, quin illorum accidentia, quibus, vel sunt in loco, vel in tempore, aut à suis oriuntur causis, suolue producant effectus, sint specie logica dissimilia inuicem.

18 Deinde verisimilius est, in quibusuis hominibus, quantumuis eiusdem appareant formæ, & figuræ, semper utraque tenus aliquas esse dissimilitudines, & quod inde consequens est, non paucas penes indolem animorum, ac mores. Ita Cicero lib. 1. de offic. in hæc verba: ut enim in corporibus magna dissimilitudines sunt (alios enim videmus velocitate ad cursum, alios viribus ad luctandum valere) itemque in formis aliis dignitatem inesse aliis venustatem; sic & in animis existunt etiam maiores varietates. Plinius, lib. 7. cap. 1. in facie, inquit, vultuque nostro cum sint decem, aut paulo plura membra, nullas duas in tot millibus hominum indiscretas effigies existere; quod ars nulla in paucis numero præstet affectando. Et eodem lib. cap. 12. Magno inquit, Pompeio Vibius quidam è plebe, & Publicius etiam seruitute liberatus indiscreta prope specie fuere similes, illud os probum reddentes, ipsumque honorem eximia frontis. Vbi pende voculam, prope, quasi iuxta Plinium illa similitudo, qua in antiquorum historiis nulla decantatior, magna quidem esset, non tamen omnibus numeris absoluta neque in nulla re differens. Consentit Philo in lib. de temulent. natura, inquiens, in geminis sæpè eodem usa caractere pene indiscretas similitudines expressit. Eodem etiam libro sic ait: homines immane quantum in rebus omnibus inter se differunt: qui non modo aliis

aliter de iisdem iudicant, sed & alij aliter, dum iisdem quidam delectantur, quidam offenduntur: nam quæ his probantur, aliis displicent: quæ hi vltro accersunt, ut domestica, alij procul in malam rem profligant ut alienissima.

Accedunt Eusebius lib. 6. præparat. cap. 8. non enim vnus cibus omnibus est, sed alij, sicut leones, nutriuntur, alij, sicut oues. Non est vnus vniuersim vestitus, non mos, non lex, non vnus viuendi modus, non simplex rerum cupiditas. Et paucis intercisis. Multi hominum, ac maxime Alaneorum gentis, quasi atroces bestia carnibus aluntur, panem non comedunt, non quia non habent, sed quia nolunt. Nonnulli carnes omnino fastidiunt: alij pisces solum modo edunt: nonnulli, etiam si fame morentur, pisces non essent. Alij aquam, alij vinum, alij ceruisiam bibunt. Adeo multiplex, atque diuersa cibi, & potus in hominibus est differentia, ut in oleribus quoque comedendis conuenire non videantur. Sunt etiam, qui veluti scorpiones, aut aspides non læsi iniuriuntur. Et qui non iniuriuntur quidem, sed læsi propulsant iniuriam. Nonnulli tanquam lupi rapiunt, & sicut cata furantur. Alij tanquam oues sic omnia ferunt, ut etiam iniuria vexati perpetiantur. Necnon Stobæus serm. 2. Cur Prometheus, quem dicunt nos formasse, reliquaque omnia animalia, brutis quidem dedit singulis pro suo genere vnā naturam? Omnes leones sunt robusti; timidi contra omnes ex ordine lepores. Non est vulpes, alia quidem vafra, & dissimulatrix sua natura, alia vero sui cuiusdam, & peculiaris ingenij. Verum si triginta millia vulpium quis congreget, vnā naturam omnibus cernit inesse, modumque vitæ, & tenorem parem. Nostrum autem quot corpora numero, totidem est, & vitæ rationes cernere.

Quæ autem ex Poëtis adducta sunt, haud vrgent: nam ut eorum quidam ait in arte Poëtica, pictoribus, atque poëtis quilibet audendi semper fuit æqua potestas. Præterquam quod illorum non pauci nostram de dissimilitudine hominum, quoad oris, & corporis lineamenta supponant: in primis vero Persius satyra 5.

Mille hominum species, & rerum discolor usus.
Et Ouidius lib. 2. Metamorph.

Facies non omnibus vna est,
Nec diuersa tamen, qualem decet esse sororum.
Atque Manilius lib. 4. astronomici cap. 1.
Cuius signi quis parte creatur,
Eius habet mores, atque illo nascitur astro.
Talis per denas sortis natura feretur
Testis erit varius sub eodem sydere fetus,
Quodque in tam multis animantium millibus vno,
Quæ veniunt signo, tot sunt, quot corpora mores,
Et genus externum referunt aliena per astra,
Confusique fluunt partus hominum, atque ferarum,

Scilicet in partis iunguntur condita plaris,
Diuersasque ferunt proprio sub nomine leges.

Ad tertiam rationem contrariam dicendum est; præterquam quod multi Thomistæ renuant Angelos infra eandem speciem atomam posse plurificari; sanè quanquam eiusmodi admittantur, aut actu existentes, aut certe possibiles, nihilominus possunt, ac debent accidentium non paucorum diuersitate separari; eorum videlicet, quibus sint in tempore, ac loco, aut causas, effectusve suos inueniuntur.

CAPVT III.

An detur ratio communis indiuidui?

22 **D** Ari negant Albertus Magnus, & Louanien-
ses cap. de specie. Item Martinez eodem cap. de
specie quæst. 3. Scot. in 1. distinct. 23. quæst. 1. Gab.
ibid quæst. vnica dub. 1. & in 3. dist. 1. quæst. 1. art. 1.
Aureolus distinct. 23. & 25. Necnon Caietanus, So-
tus, ac plures alij Thomistæ. Item ex nostris Cardinal.
Toletus capite de specie, Fonseca 5. metaph.
cap. 6. quæst. 5. lect. 4. & cap. 28. quæst. 1. lect. 3. Mo-
lina 1. part. quæst. 29. art. 1. disput. 3. §. confirmari
etiam potest, Valsequez, & alij, quibus libenter sub-
scribo. Namque ratio illa communis indiuidui el-
set, & non esset indiuiduum: consequens est abiur-
dum: ergo & illud ex quo sequitur. Rationem il-
lam non fore indiuiduum, suadet: tum, quia in-
diuiduum est, quod de vno solo prædicatur, at illa
ratio communis non prædicaretur de vno solo, sed
de pluribus inferioribus, si daretur: haud ergo ef-
set indiuiduum: tum, quia commune, & singula-
re opponuntur saltem respectu eiusdem, at ea ratio
abstracta communis esset: non ergo quid singulare,
& indiuiduum.

23 **E**inde rationem illam futuram esse indiuiduum,
æque facile potest euinci: primo, quoniam ratio
illa communis indiuidui de vno solo prædicaretur:
ergo esset indiuiduum: consequentia est perspicua:
probat per antecedens, quia cum definitur indiui-
duum quod de vno solo prædicatur, ea definitio more
cæterarum suo conuenit definitio: sed definitum
eius definitionis est ratio illa communis, si forte
possibilis est: ergo ratio illa communis indiuidui,
vbi semel admittatur, necessaria ratione debet de
vno solo prædicari: maior apud omnes est in con-
fesso: minor etiam; eaque, si negetur, facile sua-
deri potest aliarum exemplo definitionum, quibus
nimirum omnibus id vniuersale est, vt rationes
communes, quodcumque hæc abstrahi possunt à
singularibus explicent: quo pacto definitio homi-
nis, vt sic huic soli, non autem Petro, vel Paulo
tamen definitio conuenit. Secundo, quoniam si
ratio illa communis indiuiduum non esset, sane ratio
indiuidui abstracta non foret ratio communis
indiuidui, sed alia ratio longe diuersa: quemad-
modum si ratio à Petro, v. g. & Paulo abstracta ne-
quaquam esset homo, abstrahi non posset ab eis ra-
tio communis hominis.

24 **H**uic argumento nonnulli primò respondent, ra-
tionem illam communem non esse indiuiduum, sed
rationem duntaxat vniuersalem: Primam autem, &
communem probationem oppositam eludere sibi vi-
dentur asserendo, definitionem indiuidui conue-
nire indiuiduo vt sic, non formaliter sumpto, sed
solum fundamentaliter. Contra tamen, quia indi-
uiduum fundamentaliter sumptum sunt plura indi-
uidua: at hæc, non de vno solo prædicantur, sed de
pluribus: ergo indiuiduo fundamentaliter sumpto,
neutiquam ea definitio conuenit.

25 **Q**uamobrem ei solutioni quidam ingeniosi re-
centiores addunt particulam, diuise; quasi supra-
dicta definitio competat indiuiduo fundamentaliter
diuise sumpto. Sed contra etiam, quia indi-
uiduum fundamentaliter diuise sumptum, est hoc,
vel illud indiuiduum diuise sumptum: at hoc, aut
illud indiuiduum de pluribus saltem diuise præ-
dicari potest: haud ergo prædicari de vno solo con-

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

gruit indiuiduo fundamentaliter diuise sumpto.
Confirmatur, quia in omni definitione definitum
supponit simpliciter, & pro suo immediato, ac for-
mali significato, non vero personaliter, & pro suo
mediato, & fundamentalis significato, aliàs in hac
definitione; homo est animal rationale; homo sim-
pliciter, & pro immediato, & formali significato,
minimè supponeret: igitur etiam in definitione
indiuidui, indiuiduum pro mediato, & funda-
mentaliter significato, seu personaliter non supponit.

26 **A**d secundam rationem, quam nos opposuimus,
non video quid aduersarij respondere possint, nisi
fortè rationem illam abstractam esse indiuiduum
in actu signato, non vero in actu exercito. Cæte-
rum hæc solutio largitur intentum, & non tam
rationem communem indiuidui, quam nomen com-
mune indiuidui adstruit, cum actus signatus ad no-
men, exercitus ad rem ipsam pertineat. Et certè eo
pacto canis v. g. in actu signato ad sydereum, æquo-
reum, ac latrabilem, dici posset ratio communis.

27 **R**ursus secundo respondent alij, rationem illam
abstractam esse indiuiduum. Ad primam autem ra-
tionem oppositam dicunt, indiuiduum in commu-
ni, prout est à parte rei, non prædicari de pluribus,
sed de vno solo, tametsi prout actui intellectus
subest, de pluribus prædicetur: illud autem prius
sufficere, vt ea ratio communis, dici debeat indi-
uiduum. Ad secundam, rationem illam communem
sumptam à parte rei esse indiuiduum, & sumptam
per intellectum esse rationem communem: nihil
autem esse incommodi in eo, quod, idem diuersi-
modè sit indiuiduum, & ratio communis: indiui-
duum essentialiter, & intrinsece; ratio commu-
nis, & vniuersalis accidentaliter, & extrinsece.

28 **C**æterum hæc solutio non satisfacit. Primum,
quia ratio illa communis indiuidui à parte rei sum-
pta est collectio omnium indiuiduorum: aut ea col-
lectio non est indiuiduum, siquidem collectio est
pluralitas, seu multitudo, indiuiduum autem vnum
est, porro vnum, & multa opponuntur, nec multa
vnum eadem ratione esse possunt: collectio igitur
indiuiduorum indiuiduum esse aut dici nequit: quod
si collectionem illam diuise sumptam indiui-
duum esse asserant, eodem modo, quo auctores pri-
mæ solutionis oppugnari possunt. Secundo dupli-
cet ea solutio, quia, si ratio illa communis indiui-
dum accidentaliter sumpta, & in statu abstractionis
indiuiduum non est, certe non tam ratio indiuidui,
quam alia longè diuersa communis erit huic, & illi
indiuiduo: quo pacto, si homo, vt sic, & in statu
abstractionis neutiquam esset homo, sane ratio com-
munis hominis nulla daretur, vt supra arguebamus.

29 **S**ecundum argumentum pro ea sententia esto. Si
ratio communis indiuidui ab hoc, & illo abstrahi
posset indiuiduo, conceptus vltimus indiuidui, siue
hæcitas non esset indiuiduatio: consequens est
adeo manifestè absurdum, vt nihil supra. Seque-
la vero in hunc modum probatur: conceptus vlti-
mus indiuidui, v. g. Petri virtualiter distinguitur
ab indiuiduatione; conceptus igitur vltimus indi-
uidui, siue hæcitas nequaquam est indiuiduatio:
consequentia haud videtur posse in controuersiam
reuocari: suadet antecedens: distinctio virtualis
intrinseca formalitatum est fundamentum abstra-
ctionis, per quam altera formalitas abstrahitur ab
altera: sed indiuiduatio vt sic à conceptu vltimo
Petri, & conceptu vltimo Pauli, siue ab hæcitate
vnius, & hæcitate alterius abstrahitur: iam igitur
conceptus vltimus indiuidui, siue hæcitas vir-
tualiter intrinsece ab indiuiduatione distinguitur,

ac proinde formalissime indiuiduatio non erit, quo tamen, vt dictum est, nihil dici potest absurdus.

30 Huic argumento respondent obiectiue præscindentes, conceptum vltimum indiuidui, siue hæcceitatem Petri, v. g. virtualiter inadæquate ab indiuiduatione distingui, ac proinde formaliter, seu quidditatiue indiuiduationem esse posse, haud secus, ac homo est formaliter rationalis, esto à rationali sit virtualiter inadæquate distinctus. At male, quia omnis distinctio virtualis inadæquata duorum est cum distinctioe adæquata aliquorum coniuncta, vt vel exemplo conspicuum est adducto: siquidem homo inadæquate à rationali distinguitur, eo quod animalitatem ab eo adæquate distinctam includat; at in conceptu vltimo Petri nihil est adæquate ab indiuiduatione distinctum, aliàs ille vltimus non foret, quippe qui in alium conceptum partialem ab indiuiduatione adæquate distinctum posset vltius resolui.

31 In sententia verò negante præcisiones obiectiuas, in qua eodem modo procedit argumentum factum, ei responderi consuevit, Petreitatem à qua indiuiduatio abstrahitur, ab ea inadæquate distingui propterea quod ratione nostra indiuiduatio sit penes omnia, quæ formaliter vt est Petreitas, includit, cum tamen è conuerso indiuiduatio vt sic non sit formaliter Petreitas: cuius ratio est, quia indiuiduatio vt sic sine Petreitate concipi potest, non è conuerso, in quo nullam est cernere repugnantiam: proinde conceptus vltimus indiuidui Petreitas, v. g. est formalissime indiuiduatio, quantumvis ab ea hæc abstrahatur. Carterum hæc solutio haud est solidior priori. Displicet ergo, tum, quia eius authores inconsequenter loquuntur, sibi que non satis cohærent, cum paulo supra rationem illam communem indiuidui indiuiduationem esse negarint, modo verò eam esse indiuiduationem admittant. Tum secundo, quia distinctionem rationis obtrudunt non mutua, quæ tamen haud minus repugnat, quam distinctio realis irreciproca, atque in contrarium non recurrens, iuxta dicenda à nobis in Metaph. l. 5. tr. 1. c. 5. & aliis.

32 Tertio respondebit fortasse aliquis, conceptum vltimum Petri, v. g. esse indiuiduationem, & aliquid aliud, & hoc aliud esse indiuiduationem, & insuper aliud; & rursus istud aliud esse indiuiduationem, & præterea aliud; atque ita sine termino: hoc autem sufficere, vt indiuiduatio possit abstrahi; quo pacto dicemus in Metaph. citato libro quinto tract. 1. cap. 10. & 11. quamlibet differentiam esse ens, & aliud ab ente sine fine; atque id esse satis, vt ab omnibus abstrahatur ratio entis. Verum etsi ea doctrina enti applicata, haud sit improbabilis, huic tamen instituto, in quo versamur nescio quomodo possit ita accommodari, vt verisimilitudinem præferat aliquam: quæro enim; vt potest esse conceptus vltimus, qui semper est resolubilis in alium vltiorem? quamobrem, vti in primo inferbatur argumento, contra auctores diuersæ sententiæ indiuiduationem, si posset abstrahi, fore indiuiduationem; & simul eam non fore; ita hic licet inferre, aduersus eos, quibus præsens fortasse solutio placebit, conceptum vltimum Petri v. g. fore, ac non fore vltimum fore quia id supponitur, non fore ob causam iam iam insinuatam. Adicio argumentum factum hac postrema solutione non obstante, saltem habere vim ad homines, vt aiunt, esseque ad minimum efficax aduersus eos, qui transcendentiam entis, & indiuidui negant, nec non eos, qui formalitatum infinitatem reiiciunt.

33 Tertium nostræ sententiæ firmamentum esto. Si daretur ratio communis indiuidui, sequeretur processus in infinitum: namque ratio illa communis est indiuiduum, & cum inferioribus in ratione indiuidui conueniet: erit ergo, vt ab ea, & inferioribus, secunda ratio communis indiuidui possit abstrahi: quæ cum sit etiam indiuiduum, cum suis inferioribus, in ratione indiuidui conueniet, & sic tertia ratio communis indiuidui poterit abstrahi, & ab hac iterum quarta, & sic in infinitum: rationem autem communem indiuidui indiuiduum esse ex dictis est perspicuum.

34 Respondent obiectiue præscindentes; sicut ex hac humanitate, & humanitate in communi non abstrahitur alia humanitas, alioqui fieret, vt in omni abstractione sine fine abiremus; ita similiter non esse cur ab hac indiuiduatione, & indiuiduatione vt sic, alia abstrahatur indiuiduatio. Sed hæc solutio non eleuat argumenti difficultatem: quia humanitas quatenus hæc est, siue hæcceitas humanitatis non est formaliter humanitas: vnde non mirum, quod ab humanitate vt sic, & hac humanitate, qua tali, siue hæcceitate nequaquam abstrahi possit alia humanitas: at ratio illa communis indiuidui formaliter est indiuiduatio, & hæc indiuiduatio, siue hæcceitas est formaliter indiuiduatio: ergo ab vtraque secunda indiuiduatio in communi, & tertia, & sine fine vltior abstrahi poterit, quantumvis ab humanitate vt sic, & Petreitate alia humanitas vt sic abstrahi nequeat, propter id nimirum, quod humanitas vt sic, & Petreitas in humanitate non conueniunt.

35 Respondent secundò non præscindentes obiectiue; indiuiduationem vt sic ex parte obiecti non distingui: proinde rationem communem, & vniuersalem indiuiduationis ab vtraque abstrahi non posse, cum omne vniuersale plura inter se distincta pro fundamento postulet. Contrà tamen, quoniam à formalitatibus ratione distinctis, siue ea ratio sit obiectiua, siue formalis vniuersale abstrahi potest, vt ostensum est in principio libri præcedentis: at indiuiduatio vt sic, & talis indiuiduatio quatenus talis distinguuntur quodammodo ratione; alioqui quò pacto fieri posset alterius ab altera abstractione ab vtraque ergo abstrahatur tertia indiuiduatio vt sic, & ab hac rursus quarta, & sic vltra.

36 Tertio non deerit, qui fortasse respondeat, haud repugnare infinitatem formalitatum virtualiter distinctarum, vt vel à nobis concedatur in Metaph. lib. 2. & lib. 5. cum erit in altero sermo de distinctione virtuali, & in altero de transcendentia entis. Cur ergo repugnet in præsentis infinitas abstractionum? aut, quod perinde est, quid est, quapropter non possint dari infinitæ indiuiduationes communes, quarum aliæ sint superiores aliis, & quæ velut hydræ capita denuo semper pullulent? Quomodo tamen hæc solutio placeat in causa est, indiuiduationem in communi primò abstractam continere sub se omnes: qui ergo fieri potest, vt supra eam sit, non solum alia quædam indiuiduatio in communi, sed quod omnem superat fidem, infinitæ. Vnde vti in primo disputabamus argumento prima ratio communis indiuidui erit, & non erit indiuiduatio in communi: erit, vt solutio supponit: non erit, quia non tantum aliquam rationem indiuidui, sed etiam infinitas sub se neutiquam continet. Quo pacto si homo, vt sic infinitus, imò si vel vnum sub se non cohiberet, haud esset ratio communis hominis. Par conditio est entis; par cuiusvis alterius conceptus communis.

Quantum

37 Quartum argumentum pro nostra sententia sit: quia iuxta contrariam speciem de indiuiduo, homo v.g. de Petro immediate prædicari non potest. Consequens est absurdum, & quod, vel aduersarii inficias eunt. Sequelam suadeo: ratio illa communis indiuidui inter Petrum, & hominem mediet: igitur homo de Petro non posset immediate prædicari: consequentia est in propatulo: probatur antecedens: Namque ratio illa communis indiuidui est verè indiuiduum: at indiuiduum iuxta dialecticos omnes speciei subiecti, eaque inferior esse debet: rursum ea ratio communis indiuidui est superior Petro, ut exploratum est: iam ergo ea ratio communis indiuidui est inferior homine, & superior Petro, atque adeo inter vtrumque media, & in amborum confinio posita.

38 Argumentor quintò: Per actum, quo plura exprimuntur indiuidua nequit abstrahi ratio communis indiuidui: sed per actum respondentem huic voci, *indiuiduum*, plura indiuidua explicantur: igitur per eum actum ratio communis indiuidui abstrahi nequit, ac proinde per nullum: etenim ille, si quis alius rationem illam communem abstrahere posset, ac deberet: maior est perspicua: minor suaderetur, quia per illum actum indiuidui, seu carentia diuisionis exprimitur, ac per coniequens ipsa diuisio: at diuisio non, nisi inter multa intelligi potest: igitur multitudo per eum actum exprimitur: cum ergo multitudo sit aggregatio quædam unitatum, necesse est, ut is actus plures unitates, siue indiuiduationes exprimat.

39 Tandem argumentor. Nequit dari ratio communis differentie infimæ: si enim est ratio communis & superior quomodo potest esse infima: at differentia indiuidualis, & numerica est infima: eius ergo nequit dari ratio communis: maior vna proposita est, atque probata: minor suaderetur, quia tamen infra differentiam genericam sit specifica propterea quod genus prædicetur de pluribus differentibus specie, & infra differentiam specificam ea, quæ dicitur numerica, & indiuidualis, eo videlicet, quod species prædicetur de pluribus solo numero differentibus; cæterum infra indiuidualem, ac numericam non est alia vlla differentia: haud enim est ab indiuiduo speciei subiecto descendere ad alia inferiora inter se diuersa: differentia igitur indiuidualis est infima, cum id sit infimum in vnoquoque genere, infra quod non est aliud quidpiam.

C A P V T IV.

Quid alijs de conceptu communi indiuidui sentiant.

40 **E**vm dari posse affirmant B. Thomas 1. part. q. 30. art. 4. corpore. Ioannes à S. Thoma quaest. 9. log. art. 2. Hurtadus disp. 5. log. sect. 7. Arriaga disp. 7. log. sect. 4. subsect. 2. Tellez disp. 6. log. sect. 4. concl. 2. Aueria in log. quaest. 9. sect. 12 per totam, & sect. 16. in solut. obiect. 1. Suarez disp. 6. met. sect. 8. Rubius cap. 3. de spec. quaest. 6. n. 13. Doctor Canterus, tum cap. de spec. tum cap. de substantia. Compton. disp. 35. log. sect. 1. num. 6. Oña, Conimbricenses, & alij complures, tum ex nostris, tum etiam ex exteris. Pro quorum sententia obiicies primo: Petrus v.g. est verè & propriè indiuiduum & Paulus etiam: ergo sunt similes in ratione indiuidui: hæc ergo ab eis abstrahi potest, haud secus, ac ratio communis hominis ab eis abstrahi potest, quia sunt similes in ratione hominis.

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

minis ab eis abstrahi potest, quia sunt similes in ratione hominis.

Obiicies secundo: vnum, & indiuiduum perinde sunt, atque in idem recidunt: sed datur ratio communis vniuersi, ergo & indiuidui. Sequela videtur perspicua, necnon maior: probatur autem minor, quoniam abstracta essentia proprietas abstrahi potest, ac debet, qua ratione à Petro & Paulo abstrahere datur, non minus risibile, quam hominem: sed ens à suis inferioribus abstrahi potest: ergo & vnum entis affectio, ac proinde huius est ratio communis. Obiicies tertio, & præcedens confirmabis argumentum: vnum, quod consequitur ens, velut eius attributum, & quod simul cum eo necessaria ratione abstrahitur haud est vnum transcendente ab indiuiduali, vniuersali, & virtuali abstractum, ut aliqui fingunt: ergo est vnum indiuiduale, siue indiuiduum, atque adeo huius datur ratio communis: consequentia verti nequit in dubium: suaderetur antecedens, quoniam vnum illud transcendente abstractum, ab indiuiduali, vniuersali, & virtuali, esset superius, & inferius, vno vniuersali: superius, quia ab eo abstrahitur: inferius, quia vnum vniuersale, continet sub se vnum vniuersale, v.g. animal, hominem, equum, &c. adeoque illud vniuersale, quod peculiariter abstrahitur à triplici vno.

Obiicies quarto: Petrus v.g. est similis Paulo in ratione indiuidui: hæc ergo potest ab eis abstrahi: consequentia palam est ex dictis: antecedens, cuius maior est difficultas, probatur ita: si Petrus non esset similis Paulo in ratione indiuidui, essent ambo in ea dissimiles propriè, sicut hæc linea, si non est alteri æqualis, hoc ipso est ei inæqualis: sed non est alter alteri dissimilis in ratione indiuidui: tum, quia ambo sunt conceptus omnino similes, nullamque admittentes dissimilitudinem, ut omnibus est in concessio: tum etiam, quia aliàs distinguere duo quædam esset ea dissimilari.

Obiicies quinto: duo indiuidua creata quatenus indiuidua non magis differunt, esto vltimo differant quam ens creatum, & increatum reale, & rationis: horum enim est infinita distantia per defectum alterius extremi, eiusque summam imperfectionem; illorum vero, scilicet entis creati, & increati per excessum alterius extremi, eiusque summam, & illimitatam perfectionem: quæ autem est infinita distantia, ea non patitur aliam se superiorem. Tum sic: ab ente creato, & increato reali, & solius rationis, quantumcunque distent, ac differant inuicem, potest nihilominus abstrahi ratio communis entis, ut ostenditur in metaph. lib. 5. tract. 2. cum nobis erit sermo de vniucatione entis. Quantaunque ergo sit distantia, ac diuersitas indiuiduorum propt talium, poterit tamen ab eis abstrahi ratio communis indiuidui in qua cuncta conueniant.

Obiicies sexto: si non posset abstrahi ratio communis indiuidui, maxime, quia ea foret indiuiduum & simul ratio communis: hoc autem, esto sequatur, haud est adeo absurdum, atque à nobis supponitur: quin potius in nostris debet admitti principii: namque tract. 2. huius libri admissimus prædicabile in communi esse simul superius, & inferius respectu primi prædicabilis, videlicet generis, à quo, & cæteris quinque abstrahitur: quid ergo veremur in præfenti, admittere rationem abstractam ab omnibus indiuiduis propt talibus esse simul indiuiduum, & rationem communem, siue vniuersalem. Obiicies septimo: quando eminens conspicio hoc animal, illud esse indiuiduum cognosco, & quale indiuiduum sit ignoro: distinctus igitur est conceptus indi-

E e 3 uidui

uidui à conceptu talis indiuidui, adeoque alter ab altero poterit abstrahi. Hoc pacto nos etiam citato tract. primo huius libri rationem entis à tali ente siue substantia distingui debere, & abstrahi posse censuimus, quia nimirum de altero conceptu certi & de altero incerti esse solemus.

45 Obiicies octauo. Medium syllogismi debet esse vnum: nam, si non habet vnitatem, sed multipliciter, & distinctionem, haud poterit deleruire syllogismo, vt visitur in hoc: aliquis homo currit, sed Petrus est aliquis homo, ergo currit. At sic est, quod indiuiduum potest esse medium syllogisticum ergo est vnum, adeoque abstrahitur ab inferioribus, eorumque multipliciter: minor (haud enim cetera probatione egent) hunc in modum probatur: hic syllogismus est formalis, ac legitime, & in elucubriter concludit: omne indiuiduum est prædicabile de vno solo, sed Petrus est indiuiduum; est igitur prædicabile de vno solo: huius autem syllogismi medium, ac veluti angulus est indiuiduum.

46 Obiicies nono. Persona est rationalis naturæ indiuidua substantia iuxta Boetium, ac ceteros Theologos: sed datur ratio communis personæ: ergo & indiuidui. Obiicies decimo. Hæc, & illa distinctio realis conueniunt in ratione communi distinctionis realis, in eaque sunt similes: vt videtur certo certius: abstrahatur ergo ab illis distinctio, siue diuisio realis, vt sic: quidni ergo ab hac, & illa indiuisione in se, siue indiuiduatione indiuiduationis sic abstrahatur: aut, quod ad præsens attinet, quidni recta sit comparatio diuisionis realis ab alio cum indiuisione rei in se se. Obiicies vndecimo: & ferme recidit in idem. Quandocunque datur ratio communis vnus oppositi; ea quoque dari potest, ac debet alterius: vt cernere est in affirmatione, & negatione, amore, & odio, calore, & frigore, visu, & cæcitate, ac reliquis oppositis: sed datur ratio communis diuisionis, ac distinctionis: ergo & indiuisio, siue indiuiduationis. Nec vero hic est recurrere ad indiuisiōem transcendentalem, quasi satis sit eius solius dari rationem communem: Namque datur ratio communis multitudinis, siue diuisionis indiuidualis ad hanc, & illam: ergo & est admittenda vnitatis, non cuiuscunque, sed oppositæ, & indiuidualis ad omnes, & singulas.

47 Obiicies duodecimo: ab hoc, & illo vniuersali, reali nimirum, & solius rationis, siue commentitio abstrahitur ratio communis, eaque vniuersalis, quia videlicet vtriusque materialia extrinsecè sumpta, & prout subsunt actui intellectus inuicem conueniunt, tametsi destituta sint conuenientia intrinseca, & in ratione entis, vt colligi potest ex dictis supra tract. i. huius libri cap. septimo. Sed hoc, & illud indiuiduum conueniunt extrinsecè in ratione indiuidui, ac prout eius nomini, & conceptui subiacent: hoc igitur sufficiet, vt ab eis absolute abstrahatur ratio communis etiam vniuersalis indiuidui. Postremo obiicies, & superiorum argumentorum non pauca confirmabis: omnia indiuidua sunt similia inuicem, vt est toties dictum: possunt ergo confuse, & indiscriminatim cognosci: quæ enim sunt sine discrimine, quidni absque illo percipi queant: quæ confusa, & similia, cum non vt talia attingi: potest ergo ab eis abstrahi ratio communis indiuidui: quemadmodum quia animalia omnia confuse, atque indistincte cognosci possunt, & solent, eo ipso vna ab eis abstrahitur ratio communis, quæ cuncta cohibeat. Et quidem vniuersim haud videtur aliud inferiora quædam in eandem coalescere rationem communem,

quam ea vi cognitionis nostræ confundi, ac permisceri inuicem.

Ad primum argumentorum horum respondeo, 48 concesso antecedenti, & negata prima consequentia: sicut enim canis sydereus est vere, & proprie canis, & canis æquoreus, ac latrabilis vere, & proprie etiam canis: & tamen in ratione canis haud sunt similes, nec ab eis abstrahi potest communis conceptus canis, vt omnibus est in confesso: ita similiter hoc, & illud indiuiduum vere, & proprie sunt indiuidua, quin tamen in ratione indiuidui ob id similia sint, sicut ad eius abstractionem oportet: quamobrem vt vox, canis rationem, non eandem, aut similem, sed potius diuersam significat, ita vox, indiuiduum, rationem minime eandem significat: quod & nostris argumentis probatum manet, & à priori, vt aiunt, hunc in modum potest ostendi: Petrus, siue hoc animal rationale, per animalitatem est similis equo, per rationalitatem dissimilis: at per hæc eandem, nec similis, nec dissimilis, sed duntaxat distinctus à quouis alio: proinde Petrus quatenus indiuiduum, siue hic homo, nulli censendus est esse similis.

49 Quam solutionem dupliciter declaro, & confirmo. Primo sic: Perinde est dicere Petrus est indiuiduum, & Paulus est indiuiduum, ergo sunt omnino similes in ratione indiuidui; ac dicere, hic paries est albus, & ille paries est niger: ergo sunt omnino similes in qualitate: cum hoc tamen discrimine, quod ad exprimendum album, & nigrum in se non similia, nomina etiam dissimilia nobis suppetant, secus vero ad exprimendum hoc, & illud indiuiduum, quæ cum non sint similia in se, non nisi nominibus similibus à nobis explicari possunt quoad eorum rationem indiuidualem. Quocirca distingui debet antecedens superioris argumenti in cuius solutione versamur: Petrus est indiuiduum, & Paulus est indiuiduum, sicut Petrus, negotaliter, quam Petrus, concedo: vnde quæ vtriusque similitudo in ratione indiuidui colligi queat? Nulla certe nisi satis inuicem similiter.

50 Secundo eandem solutionem confirmo, & declaro: Huius argumenti: Petrus est hic numero, Paulus etiam est hic numero: ergo vterque est hic numero, ac proinde vnus, & idem numero homo: huius inquam argumenti consequens est falsum, & consequentia nulla: falsitati ergo, & inconsequentia obnoxius est modus arguendi contrarius, cuius solutio præ manibus est impræsentiarum. Quemadmodum ergo in casu instantiæ omnes causamur inopiam nominum, & dicimus Petrum esse hunc numero, Paulum vero esse etiam hunc numero, sed alium hunc numero à Petro, tametsi aliud nobis ad hoc exprimendum non suppetat nomen; ita similiter dicendum est, Petrum esse indiuiduum, & Paulum etiam esse indiuiduum, sed non tale, quale Petrus est, siue simile, sed potius omnino diuersum, vt vt eodem nomine vtriusque exprimitur indiuiduatione.

51 Alia quoque eidem argumento potest adhiberi solutio, quæ sic habet: Quamuis hoc, & illud indiuiduum similia sint in ratione indiuidui, adhuc ratio communis indiuidui nequit ab eis abstrahi: siquidem similitudo non semper est fundamentum abstractionis, sed tunc solum, quando in ratione abstracta nulla cernitur repugnantia, vel contradictio: cum ergo in ratione illa communi, & abstracta indiuidui, non vero in ratione communi, & abstracta animalis repugnantia sit, vt supra ostendimus, mirandum non est, quod ab hoc, & illo animali,

mali, quia similibus in conceptu animalis, huius abstrahi possit ratio communis; cum tamen abstrahibilis non sit ratio communis individui ab hoc, & illo quantumlibet. Vtrumque in conceptu individui simile esse disputandi gratia permittamus. Cuius solutionis quemadmodum, & superioris duplex est confirmatio, & declaratio. Prior est: bonitas coniuncta cum malitia alicuius rei creatæ, portionis v. g. quæ salutis mala est, & gustui bona; fundat simultaneam volitionem, & nolitionem inefficacem, non vero efficacem, quoniam in hac posteriori datur repugnantia, quæ non reperitur in priori, pari ergo modo similitudo in conceptu hominis, aut animalis, v. g. alterutrum fundat rationem communem, & abstractam, quin tamen similitudo in conceptu individui ad hoc abstrahendum fundamento esse possit, nimirum quia in posteriori abstractione visitur repugnantia, quæ nequitiam in priori. Posterior eiusdem solutionis confirmatio, & declaratio sic habet: homo, & equus iuxta negantes præcisiones obiectivas, & distinctionem virtutalem in rebus creatis sunt similes in rationali non minus, quam in animali: & tamen abstrahi nequit ab eis vna ratio communis rationalis; tamen ergo Petrus, & Paulus sint similes in conceptu individui, huius tamen ab eis ratio communis haud propterea poterit abstrahi.

Ad secundum argumentum respondeo: vnum entis attributum cum individuo non recurrit, nec est idem, sed potius ab unitate individuali vniuersali, & virtuali præscindit, easque transcendit, adeoque vnum transcendentale dici consuevit: quapropter abstracta ratione entis, haud est necesse ob id abstrahi rationem communem individui, seu vnius individualis, sed potius vnius transcendentalis: hoc enim, ut dictum est, non vero illud consequitur ens tanquam eius proprietas. Ad tertium argumentum, superiorique replicam, respondeo, negato antecedenti: eius autem probatio non vrget: quando namque vnum vniuersale est concretum secundo intentionale, nil vetat vnum transcendentale eo simul esse superius, & inferius, ut in simili dictum est supra tract. 1. huius libri, cum esset de prædicabili ut sic, & genere sermo.

Ad quartum argumentum respondeo primò, Petrum & Paulum fortasse dici posse in ratione individui esse dissimiles, sin minus specificè, & essentialiter, at certè numericè, & individualiter quo pacto tum ambo, tum etiam quævis individua sub eadem contenta specie dicuntur à Porphyrio differre numero: differentia autem videtur esse dissimilitudo quædam. Respondeo secundò, & probabilius, Petrum, & Paulum in ratione individui, nec esse similes, nec etiam positivè & propriè dissimiles, sed tantum negativè, & improprie dissimilari inuicem. Ita res sibi ipsi, nec est similis; & tamen non est propriè sibi dissimilis. Ita etiam vna carentia iuxta multos, alteri neque similis est, neque dissimilis. Ita quoque vnum infinitum alteri haud est æquale, id est tantum, quantum illud: haud etiam est ei propriè inæquale, id est eo maius, aut minus, sed tantum habet respectu illius negativam, improprieve aequalitatem, & fortassis etiam inæqualitatem. Et quidem haud opus esse, ut in aliquo prædicato detur, aut similitudo, aut dissimilitudo duorum illud respicientium, vltius constat exemplo quantitatis. quatenus, si formalissimè loquamur, nulla sunt similia, nulla dissimilia, sed tantum æqualia, vel inæqualia; namque iuxta Aristotelem, eiusque sectatores, quorum qualitas est vna, vel diuersa, ea dumtaxat sunt similia, vel dissimilia, cum tamen vnitas, ac diuer-

sitas quantitatis aequalitatem, & inæqualitatem impertiat. Quod autem aduersarii probant, Petrum, & Paulum esse debere similes in ratione individui, quia nimirum non sunt in ea dissimiles; exemplo lineæ vtrique finitæ, quæ si non sit alteri inæqualis, ei debet esse æqualis, frivolum est: siquidem ex defectu inæqualitatis eas inter lineas nequaquam sequitur earum aequalitas vi formæ, ut superioribus liquet exemplis, sed dumtaxat vi materiæ, quæ quidem satis disparet in præsentia.

Ad quintum argumentum respondeo. Quod hoc & illud individuum haud magis dissent, differantve, quam ens creatum, & increatum, reale, & rationis, tantum arguit abstrahi posse ab vtroque individuum rationem aliquam communem in qua conveniant. Quod autem ea ratio sit individui, & non hominis, animalis, substantiæ, aliave vnde obsecro inferitur? Hoc pacto canis sydereus, latrabilis, & maritimus, quia non magis differunt, distantivè, quam Deus, & creatura, ens, & non ens, eo ipso cohibentur sub aliqua ratione communi, non tamen sub ratione communi canis, sed aliqua alia v. g. substantiæ, aut entis, similiter ergo in præsentia, &c.

Ad sextum argumentum fortasse paucis aliis, præterquam nobis difficultatem facessurum, respondeo; idcirco idem esse superius, & inferius alio à se distincto, quia potest illud sub se continere, ac simul cum illo etiam alia; necnon etiam ab eo contineri, qua in re nullam esse repugnantiam, & à nobis est ostensum loco, cuius est in argumento ipso facta mentio; & vltius breviter potest declarari vno, vel altero exemplo: nam creaturæ continentur in creatore velut in causa, & principio, vnde cunctæ flunt; & creator continetur in creaturis tanquam in effectis, atque in earum quavis velut in speculo, & perfectionis suæ infinitæ, cuius aliquam eis particulam communicat, imagine mirum in modum refulget. Res etiam ubicata continetur in sua ubi-tate, velut loco intrinseco, & ubitas vicissim in ea continetur tanquam subiecto, ac velut eius accidens. At esse vniuersale, & singulare, siue individuum est posse diuidi, & non posse diuidi in plura, quæ duo quo pacto possint coherere inuicem, haud possum assequi: proinde quod in nostris principiis idem esse queat superius, & inferius alio, argumento esse non debet alicui, ut existimet rationem communem individui admittendam esse talem quidem, quæ simul sit individuum, & ratio communis siue vniuersalis: quam enim vtriusque diuersa sit ratio, satis liquet, ut dictum est.

Ad septimum argumentum respondeo: nunquam cognosci clarè individuum, quin quale sit cognoscatur eo ipso. Exemplum autem argumenti haud premit: hoc enim animali minus cognito, etsi non cognoscam esse hoc animal, at certè assequor esse hoc viuens, aut hanc substantiam, aut hoc ens, aut hoc subiectum accidentium: quæ mihi procul apparent. Quocirca cognosci aliquid minus visum esse individuum, non tamen, an hoc animal, aut hic homo, haud est præscindi rationem individui à ratione talis individui, sed differentiam genericam à specifica, aut genericam superiorem à generica inferiori: percepta tamen non in communi, sed in singulari ratione individuationis quando fit eiusmodi præcisio. Aut alijs terminis: id genus præcisionis haud abstrahit individuum in communi ab individuo omni in particulari, sed vnum individuum particulare ab alio, videlicet incompletum à completo, vel minus incompleto: quod aduersariis quid potest prodesse, aut nobis quid obesse.

57

Ad octauum argumentum respondeo, ad rectitudinem medij satis aliquando esse, vt sit vnum ex parte vocis de obliquo importata, veluti si quis ita arguat: canis qualiscunque demum sit est ens, sed canis latrabilis est canis; ergo ens. tenet syllogismus, quia nimirum canis, qui est eius medium, tametsi re significata tenus sit quid multiplex, ac diuersum, at est quidpiam vnum voce significante tenus: æquipollet enim ille discursus huic; omne, quod significatur hac voce canis est ens: sed canis latrabilis significatur hac voce canis: ergo est ens: Quæ cum ita sint, indiuiduum in obiecto nobis syllogismo est medium, adeoque vnum, sin minus quoad rem ipsam, quam importat, at certe penes vocem: æquiualeat enim ille syllogismus huic: omne, quod significatur hac voce, indiuiduum, est prædicabile de vno solo: sed Petrus significatur hac voce, indiuiduum: ergo est prædicabile de vno solo. Atque haud alia requiritur vnitas medij syllogistici, cuius indiuiduum rationem obtinet: illa vero vnitas mere vocalis à nobis indiuiduo permixta non est, quæ reuocatur in controuersiam in præsentia.

58

Respondeo secundo: medium syllogismi debet esse vnum, haud tamen in se, & absolute, sed duntaxat respectiue, & in ordine ad præmissas, vt sensus sit, haud posse illud esse diuersum in vna, & altera earum, sed oportere esse in vtraque idem, siue in se multipliciter, siue vnitate habeat: hoc pacto valet hic syllogismus: omnes Apostoli Dei sunt duodecim: sed Petrus, Andreas, Ioannes, &c. sunt omnes Apostoli Dei: ergo duodecim: & tamen medium importat in se pluralitatem, ac multitudinem, siue diuersitatem quandam, non tamen eam, qua medium sit in vna præmissa vnum, & in alia aliud, quæ eius vtrouque varietur suppositio. Contra vero syllogismus nobis in argumento obiectus haud valet, quia nimirum habet pluralitatem respectiue, estque in vna præmissa vnum, & in alia aliud, id est supponens pro vno in altera, & pro alio in altera. Cum enim dicitur; aliquis homo currit: sed Petrus est aliquis homo: ergo currit, medium, videlicet aliquis homo, supponit in maiori pro Paulo, si contingat hunc currere, & in minori pro Petro. Quæ cum ita se habeant; quod huius syllogismi nobis oppositi; omne indiuiduum est prædicabile de vno solo: sed Petrus, &c. medium legitimum sit indiuiduum, haud arguit istud esse rationem quandam vnam in se, & abstractam ab omni inferiorum multiplicitate, sed solum esse vnā respectiue, ac talem, quæ non sit alia omnino, aliaque in præmissis, & in eis iam supponens pro vna re, & iam non pro illa, sed pro alia prorsus distincta.

59

Quod si regulam quandam aueas, qua dignosci possit, quando indiuiduum, aut aliud æquiuocum esse queat medium syllogisticum, & quando non, isthac potest assignari. Quando latitudo prædicati est talis, vt non restringat subiectum, tum hoc, etsi sit æquiuocum, subire potest rationem medij, & tam esse vnum respectiue, quam est absolute, & in se multiplex, ac diuersum, vt claret in syllogismis duobus, qui obiecti sunt in argumento principali. Cæterum quando prædicatum est tale, vt restringat subiectum iuxta vulgarem paræmiā: subiecta talia sunt qualia permittuntur à prædicatis, tum quidem neque indiuiduum, neque aliud vllum æquiuocum potest medij partes sustinere. Atque ea de causa haud valent hi syllogismi: omnis canis latrat: sed canis syderus est canis: ergo latrat; omne

indiuiduum currit: sed hoc cadauer est indiuiduum: ergo currit.

60

Ad nonum argumentum respondeo, imprimis nullam illud habere vim aduersus eos, qui subsistentiam, ac personalitatem esse censent entitatem quandam incompletam naturā superadditam, eamque vltimo terminantem: eius enim rationis incompletæ, adeoque subsistentis, aut personæ per eam constitutæ quidni sit conceptus communis, haud secus, atque aliarum quarumvis partium, & quæ per eas constituuntur totorum? Et quidem ita de subsistentia, & personalitate sentiunt plerique eorum, quibus cum in præsentia cernimus. Porro si secus seres habeat, & neutra sit entitas incompleta, sed potius alterutra sit substantia singularis completa, vt probabilius esse suo constabit loco; certe, vt indiuidui repugnat ratio communis, & abstracta ita etiam & subsistentiæ, ac personalitatis, necnon, quod consequens est, subsistentis, & personæ: qui autem contra disputant, nihil asserunt, aut possunt, quo talem probent rationem communem.

61

Ad decimum respondeo: quidquid sit de distinctione reali, certe eius concretum, videlicet distinctum realiter ab alio quopiam haud esse rationem eam, & communem, præcisamque ab omni inferiorum multiplicitate; namque illud aliud, quod respicit foret, & non foret aliud realiter à ratione communi realiter distincti: foret, vt supponitur: non foret, quia si est aliud realiter ab illo; ergo distinctum realiter ab illo: non ergo aliud realiter à distincto in communi. Vide dicenda in Metaph. lib. 3. tract. 6. c. 24. inter ostendendum repugnare rationem communem relatiui, siue relati realis: iam ergo si à distinctione fiat argumentum ad diuisionem, siue indiuiduationem, vt illius concretum, sic etiam huius concretum, hoc est indiuiduum haud poterit abstrahi suis ab inferioribus, eorumque multiplicitate. Respondeo secundo; vt relationis realis iuxta disputanda supra loco nuper memorato, sic etiam distinctionis realis in abstracto sumptæ dari rationem communem, & abstractam. Hinc autem nihil sit, nisi diuisionis, siue indistinctionis realis in se dari rationem communem, non autem diuisionis, indiuidualis siue vltimæ, & infimæ: ea namque esset, & non esset infima: esset, vt supponitur, non esset, quia esset ratio communis, & superior pro eo, ac supra præstrictum est capite tertio ad finem.

62

Ad vndecimum respondeo, rationem communem, & abstractam vnus extremi, siue oppositi haud semper esse coniunctam cum ratione itidem communi alterius, ex cuius est aduerso: namque vnionis Petri datur ratio communis, & specifica, non tamen ipsius Petri: idem cernere est in cognitione, & amore, actione, & quouis modo rei singulari suapte natura illigato. Rursus secundo: aut sermo est de multitudine reali; atque ex eius vniuersalitate, & communitate quid aliud colligitur, quā vnitatis admittendam esse rationem, communem & vniuersalem; secus vero quod vnitatis indiuidualis, de qua sola in præsentia disputatio: aut sermo est de multitudine indiuiduali; atque huius non est ratio communis: esset enim multitudo indiuidualis, & infima, atque non esset, vt sæpe sæpius in simili dictum.

63

Ad duodecimum respondeo, eo probari dari rationem communem etiam vniocam indiuidui respectu huius, & illius: at non intrinsecam, sed extrinsecam, non primo intentionalem, sed secundò intentionalem, non in actu exercito, sed in actu signato: communis autem ratio indiuidui, non posterioribus

tionibus modis, sed prioribus in controuersia posita est, & à nobis impræsentiarum negata. Declaratur solutio: tamen canis intrinsece, ac primo intentionaliter sumptus, haud sit ratio vniuoca, & abstracta, sed potius æquiuoca, & abstractioni minime obnoxia, intuitu huius, & illius; cæterum extrinsece, & secundo intentionaliter usurpatur, & prout est, perinde atque *significatum huius vocis canis*, est reuera conceptus vniuocus, & non æquiuocus, comparatione suorum inferiorum: pari igitur modo indiuiduum, licet æquitocum sit, intrinsece ac primo intentionaliter acceptum; at erit vniuocum, & abstractioni, atque vniuersalitati subiectum, quatenus sumitur extrinsece, & secundo intentionaliter, ac prout perinde valet, atque *significatum huius vocis indiuiduum*: Hoc autem est, quod dumtaxat conuincitur argumento contrario, ac verissimum est: at nihil minus, quam nobis contrarium, quamvè ad rem, qua de agimus, pertinet.

64 Ad postremum argumentum Respondeo; indiuidua omnia prout talia, siue in ratione indiuidui, haud esse similia, haud etiam dissimilia, sed distincta, vt sæpe sæpius dictum est: quo circa, si cognoscantur prout sunt, vt contendit obiectio, magis esse, vt cognoscantur distinctè, quam confusè, & instar vnus. sicut ad abstrahendam ab eis rationem communem indiuidui oportet. Rursus, fac ea esse similia, & indiscriminata: hinc certè tantum sequitur, quod cognoscantur à nobis, vt talia: bene autem possunt ita cognosci à nobis sine abstractione vnus ab eis rationis communis indiuidui: namque etiam Deus ea, vt sunt, adeoque vt similia in ratione indiuidui iuxta aduersarios, cognoscit, quin abstrahat rationem communem, & vniuersalem indiuidui: discrimen autem huius, & animalis facta vtriusque comparatione ad nostrum intellectum iterum, iterumque est à nobis suprà traditum.

C A P V T V.

Quatenus cognosci possit indiuiduum?

65 Nonnulli recentiores censent nullum à nobis indiuiduum cognitione distinguere, aut secerni posse ab alio indiuiduo, nisi in ordine ad accidentia aliqua existentia specie diuersa, quæ quidem in vno conueniant, & non in aliud. Quam sententiam suadent primo, quia de indiuiduo utique creato de quo est in præsentia quæstio, nulla scientia, aut definitio esse potest: at si ab alio quoad prædicata essentialia distinguere, ac secerni posset independentem ab accidentibus, quæ actu ei inexistant, indiuiduum sciri posset, atque definiri. Maior est perspicua, quoniam alias scientia de vniuersalibus necessaria non esset: minor probatur, quia definitio est cognitio qua res cognoscitur penes prædicata essentialia, munere quorum ab aliis differt, & cum aliis conuenit: si ergo indiuiduum ita cognosci potest, sanè definiri poterit eo ipso. Secundo, & recidit in idem: Deus definitur, esto singularis, & indiuiduus sit: non alia ratione, nisi quia sine ordine ad vlla accidentia ei inexistencia per prædicata essentialia exprimi, & à quouis alio secerni potest: ergo & indiuidua creata definiri poterunt, ita si possunt distinguere: at definitionis incapacia sunt: ergo & cognitionis, quæ secundum sola prædicata essentialia, & sine respectu ad accidentia actualia distinguantur inuicem.

Tertio, quoniam Dialectici omnes definiunt indiuiduum; cuius collectio proprietatum in nullo reperitur alio: perperam autem in ordine ad proprietates definiretur indiuiduum, si sine respectu ad illas definiri posset, seu quod perinde est à quouis alio cognitione secerni, ac diuidi. Quarto, quia cum vnum indiuiduum ab alio simili distinguere, ac secernere volumus, his pronominiibus hoc, illud, istud, & similibus utimur, quæ sane indiuiduis actu accidentant: ergo sine ordine ad accidentia actualia fieri nequit, vt vnum indiuiduum ab alio cognitione secernamus.

67 Quinto, quoniam indiuidua substantialia non nisi per species accidentium actu existentium cognoscere possumus: ergo non nisi in ordine ad accidentia existentia, & sensibus externis obuia ea inuicem distinguere, ac secernere poterimus. Demum essentia vnus indiuidui est omnino similis essentia alterius indiuidui eiusdem speciei: nostra igitur cognitio alterum ab altero dilucidare non poterit in ordine ad prædicata essentialia: quippe in quibus omnino conueniunt: accidentia autem mere possibilia, quæ in vno indiuiduo esse possunt, in alio eiusdem speciei eadem ratione esse quoque sustinent alias eiusdem speciei, & essentia nequaquam essentia: vnum ergo ab altero secerni non poterit per ordinem ad accidentia mere possibilia, utpote quæ vtriusque communia sunt ex æquo.

68 Hac sententia inprimis videntur sibi explicasse Scotum, dum hæc eitentiam à natura distinguit: namque accidentia à natura distincta, eique superaddita hæc eitentia quædam, & indiuiduatio sunt, per quam vnum indiuiduum ab alio quoad nos distinguitur, ac secernitur. Deinde sibi videntur emoluisse sententiam illam Thomisticam, quæ indiuiduationem à materia signata desumi docet: siquidem materia signata quantitate, & reliquis accidentibus indiuiduatio quoad nos est, per quam vnum indiuiduum ab alio secernimus.

69 Cæterum hæc opinio mihi maximopere displicet: Tum quia in hac anima rationali v.g. plura possunt esse accidentia, quæ in alia diuinitus esse nequeant: ergo per ordinem ad illa accidentia, esto nunquam extitura, secerni potest altera ab altera: antecedens ex c. 2. constat, vbi quoduis indiuiduum habere posse, vbi cationes, durationes, actiones, vniones specie diuersas ab iis, quas aliud quoduis etiam simile fortiri potest, satis ostensum: Tum etiam, quia cognitio est magis præcisua ratione suæ perfectionis, & immaterialitatis, quam actio physica sponte sua imperfecta, & materialis: sed actio physica præpriori ad accidentia actualia, & quin illa attingat, hanc formam equi, Bucephali v.g. ab alia quauis præscindit, & illam producit quin aliquam producat aliam: ergo à fortiori, vt aiunt, nostra cognitio præpriori ad accidentia actualia, & quin ea attingat vnum indiuiduum præscindere poterit ab alio, eaque secernere inuicem.

70 Tum tertio: Hæc propositio; *Petrus non est Paulus*, distinguit Petrum à Paulo: at non in ordine ad accidentia actualia, quæ vni, & non alteri inexistencia cognoscat: ergo, &c. Maiorem quis neget? Minor suadetur: cognitio correspondens iis vocibus illud per se attingit, quod eiusmodi voces significant; alias cognitio his subiecta vocibus; *Demus est trinus*: Iudam esse damnatum assereret: at ex vocibus; *Petrus non est Paulus*, solam substantiam Petri, & Pauli significant: solam ergo illam, & non accidentia vlla actualia percipit: Tum demum: quoduis indiuiduum per hæc eitentiam sibi intrinsecam,

& essentialiter pro priori ad accidentia à quouis alio distinguitur: ergo per eam à quouis alio cognitione fecerni poterit, atque distingui: siquidem ideo per accidentia cognita vnum ab alio cognitione distinguitur, quia per ea reipfa vnum ab alio accidentaliter distinguitur.

71

Ad primum argumentum oppositum respondeo, id, quod definitur cognosci posse, & debere, non solum tanquam distinctum à quouis alio, verum etiam tanquam strictè differens à quouis alio, seu dissimile cuius alij: quia ratione omnes philosophi definitionem constare genere, & differentia adasserunt: unde est indiuiduum aliquod Petrus v.g. in ordine ad sola prædicata substantialia cognitione distingui possit à Paulo, & quouis alio indiuiduo eiusdem speciei, adhuc definiri propriè non poterit, eo quod velut ab alio eiusdem speciei strictè differens, seu dissimile cognosci nequeat: imo quatenus indiuiduum est, nec ab indiuiduis diuersæ speciei strictè differens cognosci potest, eo quod per indiuiduationem res propriè non differant, nec dissimiles sint, sed distinguantur. Rursus, esto distinctio numeralis indiuiduorum sit eorum differentia qualis qualis/id, quod fateor esse non improbabile) profectò nihil eo supposito sequitur ex nostra sententia, nisi indiuidua creata definiri posse quodammodo; at non definitione scientifica, & doctrinali: scientiæ namque, & doctrinæ haud sunt vt plurimum de indiuiduis, vt per Logicam, Physicam, Metaphysicam, & cæteras discurrenti clarebit. Ad secundum respondeo, Deum, si definiri potest definitione doctrinali, & eius scientiæ, quæ theologia nuncupatur, propria (quod adeò constans non est) idcirco esse, quia tanquam à quouis alio essentialiter differens, seu diuersus, aut dissimilis in hac vita cognoscitur: quæ ratio non procedit in indiuiduis ordinis creati. Deinde fortassis falsum est, quod sub umitur in argumento, indiuidua creata esse definitionis omnis, & qualislibet incapacia, vt perstriptum paulo supra.

72

Ad tertium respondeo, cum distinguimus vnum hominem ab alio, his pronomibus, *hic, ille*, &c. utimur, non quia cognitio distinctiua ea pronomina necessario attingit, sed quia iis exprimitur, & significatur, quod aliud, & aliud est. Ad quartum respondeo, in primis in ea definitione Porphyriana de proprietatibus actu existentibus mentionem non esse: quare sine harum notitia vnum indiuiduum ab alio fecerni poterit. Præterea sicut homo in ordine ad fensiones, & discursus definitur, cum tamen sine respectu ad illa explicitè cognita à non homine distingui, ac fecerni possit, videlicet in ordine ad figuram, colorem, staturam, vocem, & alia eiusmodi accidentia: cur etiam vnum indiuiduum ab alio fecerni nequeat sine respectu ad accidentia vlla actualia explicitè cognita, quantumuis in ordine ad ea definiatur.

73

Ad quintum respondeo, absque accidentibus actualibus prius cognitis, & species ingentibus sui, cognitionem haberi non posse indiuidui substantialis: cæterum ea semel comparata vnum indiuiduum substantiale ab alio fecernere poterit intellectus præcindendo ab accidentibus eiusmodi non secus, ac sine indiuiduis prius cognitis notitia rei vniuersalis haberi non potest, & nihilominus cognitio naturæ vniuersalis semel comparata præcindendo ab indiuiduis illam à quouis alia natura vniuersali discriminat. Ad vltimum respondeo: distinctio realis vnius naturæ ab alia sufficiens est, vt intellectus vnam ab alia fecernat, quamuis neuiquam dissimiles sint essentialiter, sed tantum distin-

gæ, & quamuis proprietates actuales inter se dissimiles, aut iis non insint, aut certè ab intellectu non cognoscantur.

Porro Scotus huic sententiæ neuiquam fauet: nam hæceitatem à natura tantum formaliter distinguit: at pleraque accidentia à natura realiter distinguuntur: hæceitas ergo Scotica cum accidentibus perperam confunditur. Rursus hæceitas, quam adstruit Scotus à natura formaliter distinctam præcindit ab eo quod sit existens actu vel non existens: sed accidentia, de quibus est in præsentī sermo, existentiam, & actualitatem inuoluunt: quid ergo his cum illa commercij? A Thomistis etiam hi authores longissime distant: siquidem Thomistæ de indiuiduatione physica intrinseca, & rerum quoad se loquuntur: at hi de indiuiduatione intentionali extrinseca, & quoad nos.

74

CAPVT VI.

Quotuplex sit indiuiduum.

Indiuiduum aliud est primò intentionale quod inimirum est indiuiduum in se vniuersaliter, vel cuius collectio proprietatum in nullo reperitur alio: aliud secundò intentionale, quod prædicatur de vno solo vel quod subiicitur speciei. De vtraque definitione satis supra cap. 1. & 2. Rursus indiuiduum aliud est completum, vt hic homo: aliud incompletum, vt hoc animal, quin an sit homo vel equus aliave bellua subluceat, quæ est eius distantia ab illo cui cernitur. Tertio indiuiduum aliud est vagum aliud determinatum: circa quæ (haud enim de cæteris restat quidpiam disputandum) quæres primò, in quo differant.

75

Aliqui docent, indiuiduum vagum perinde esse atque rationem communem indiuidui ab omnibus abstractam, determinatum verò id indiuidui, quod continetur sub ea ratione communi. Ita sentit Ioannes à S. Thoma 2. p. log. q. 9. art. 2. Idem etiam innuare videtur Angelicus ipse præceptor 1. p. q. 30. a. 4. in hæc verba. *Indiuiduum vagum significat naturam communem cum determinato modo essendi, qui competit singularibus, vt scilicet sit per se subsistens distinctum ab aliis: sed in nomine singularis designati significatur determinatum distinguens.*

76

Verum aduersus hanc doctrinam argumentor primò: Repugnat talis ratio communis indiuidui, vt superius visum est: perperam ergo definitur per eam indiuiduum vagum, perperam distinguitur à determinato. Rursus secundò, aliquis homo est indiuiduum vagum; haud enim est determinatum, vt videtur luce clarius: at non est ratio communis indiuidui ab omnibus, & quibuscumque abstracta. Tertio: indiuiduum vagum importat quandam disunctionem, vt liquet ex ipso nominis etymo: eam autem haud inuoluit ratio communis indiuidui esto admittatur: omne siquidem vniuersale præcindit à quouis disunctione & inferiorum multiplicitate, alioqui vniuersalitate sua cariturum. Quarto: communis indiuidui ratio disputandi gratia permixta abstrahitur ab omni indiuiduo: ergo à vago & indeterminato: haud ergo est vagum suapte natura. Melius ergo ex Hurtado disp. 6. log. sect. 8. & Arriaga disp. 7. log. sect. 6. subsect. 4. definitio indiuidui vagum, & determinatum; vt hoc sit, quod explicatur per particulam, *hic*, aut aliam demonstratiuam, vt, *Petrus*, *Bucephalus*, &c. illud verò, quod per particulam, *aliquis*, *Petrus*, vel *Paulus*, aliamve disunctiuam.

77

Quæres

78

Quæres secundò, num detur indiuiduum vagum ex parte rei formaliter? Negant vbi supra Hurtadus, Arriaga, & communiter neoterici. Sed immerito: quis enim neget, à parte rei aliquem hominem currere, quemdam federe, alium studere, vel ludere? At obiciunt aduersarij, quidquid est realiter, est certa res atque determinata: nihil ergò est realiter, siue, vt aiunt, à parte rei indeterminatum, aut vagum. Concedo antecedens, & distinguo consequens: nihil est à parte rei indeterminatum, indeterminatione excludente omnem determinationem, concedo consequentiam: indeterminatione determinationem aliquam includente intemè, nego consequentiam. Itaque quod eo conuincitur argumentum haud aliud est, quam non existere ex parte rei aliquem formaliter hominem v.g. absque eo, quod Petrus, vel Paulus existat alijsvè destinate homo: non vero quod non detur existentia alicuius hominis, verificata tamen in Petro, aut Paulo aliove determinato indiuiduo.

79

Obiiciunt secundo iidem: indiuiduum vagum, prout tale, tantum est formaliter in intellectu distinctiue & vagè rem concipiente, vt ipsa vocis etymologia videtur indicare: non ergò à parte rei, nisi fundamentaliter ad summum. Respondeo, negato antecedenti: cuius nulla assertur ab aduersariis probatio, quæ urgeat: siquidem etymologia indiuidui vagi tantum conuincit, illud esse tale, vt si prout est formaliter à parte rei, explicetur, & cognoscatur, haud nisi per particulam, vel, exterius exponi, aut cognitionem distinctiuam possit interius dignosci. Et quidem aliàs fingi posset, ne indiuiduum determinatum esse formaliter à parte rei, sed in intellectu, illud determinatè, ac distinctè cognoscere.

80

Quæres tertio, an indiuiduum vagum sit propriè indiuiduum? Negat Hurtadus, at affirmat Arriaga locis supra citatis: vterque suos habet ad stipulatores. Mihi magis probatur, quod sit propriè indiuiduum: tum, quia ita communiter censetur, vt ex eius constat ipso vocabulo: tum, quia non est vniuersale, vt ex libro superiori patet: actus enim distinctius, & vagus obiectorum attingit, multitudinem, ac pluralitatem: haud ergò ab ea abstractum, sicut ad impertendam vnitatem illis vniuersalem oportet; id etiam, quod aduersarij aliqui habent in confesso: non ergò est indiuiduum: antecedens vnà propositum, atque probatum est: consequentia probatur; quia inter indiuiduum, & vniuersale reipsa non datur medium, vt ferè omnes edocent, vtque demonstrat natura indiuidui, quod definitur indiuisum diuisione vniuersali, seu metaphysica: tum demum, quia indiuiduum vagum, de vno solo simul prædicatur, nec fieri potest, vt de pluribus simul, & collectiue prædicetur: hæc enim propositio; *Petrus, & Paulus, &c. est aliquis homo*, citra dubium est falsa: qua in re dissidet indiuiduum ab vniuersali, quippe quod potest de pluribus, & simul, & seorsim etiam prædicari, vt claret ex libro superiori. Hinc emergit responsio ad argumentum contrarium, cuius nimirum puppis, & prora est, indiuiduum suapte natura de vno solo prædicari.

81

Quæres quarto, num indiuiduum vagum possit à Deo cognosci? Censeo posse cum Arriaga citata illa subsect. 4. Nam; Deus cognoscit, materiam primam naturaliter connecti cum hac, vel illa forma substantiali; effectum creatur essentialiter pendere ab hac, vel illa causa. præceptum audiendi sacrum hac, vel illa hora, hac, vel illa ecclesia, hoc vel illo sacro adimpleri posse, item hunc, vel il-

lum oculum ad videndum, & hunc, vel illum equum ad equitandum requiri: multa igitur indiuidua vaga, siue, quod perinde est, indeterminata, ac distinctiua percipit. Rursus secundò Deus in sacra pagina dicitur voluisse sibi dari *hostiam secundum quod dictum est in lege Domini par iuniorum, aut duos pullos columbarum*: ita habetur Luca c. 2. quem admodum ergò diuina voluntas cum indeterminatione, & distinctiue in sua contendit obiecta, quidni etiam eius intellectus ferri possit in indiuidua vaga?

82

Enimverò Hurtadus superius citatus nobis aduersatur: quoniam cognoscere indiuiduum vagum est rem aliquam vagè, & distinctiue attingere: is autem attingendi modus Deo repugnat, cum nunquam, & nusquam non oriatur ex imperfectione nostri intellectus impotentis cognoscere rem in singulari, & prout à quauis alia distinctam. An non enim homine eminus visio idcirco affirmo esse hunc, vel illum, quia haud satis penetra, an sit Petrus, cum tamen is sit reipsa? Respondeo in nobis per imperfectionem nostri intellectus esse multoties in causa, vt cognoscamus res vagè & distinctiue: At haud rarè eum cognoscendi modum nobis contingere, non eo ex titulo, sed ex rerum ipsarum naturis ita cognosci aptis natis, nec aliter cognoscibilibus, quam falsò, & contra quam se habent, vt liquet exemplis, quibus vsi sumus in argumento: quidni ergò Deus eiusmodi obiecta cum distinctiue cognoscat? aut quidni duplex distinguenda sit confusio, siue distinctio, alia clara, aliaque obscura, quarum prior in eum conueniat, secus verò posterior?

83

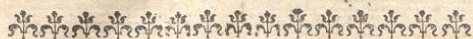
Quæres quintò, num vnus indiuidui determinati sensio sufficiat ad abstrahendam speciem? Non desuere qui negarint. Verum oppositum mihi arderet: tum, quia aliàs species Solis non posset à nobis abstrahi, cum vnicum tantum conspiciamus: tum, quia vt aduersarij largiuntur, sensio vnus speciei ad abstractionem generis sufficit, vnus, inquam, speciei, eo modo, quo hæc sub seipsum cadere potest: ergo & sensio vnus indiuidui sufficiens erit ad abstrahendam speciem, qua enim disparilitas obtendi potest: tum demum, quia species abstrahitur ab omnibus indiuiduis, etiam non existentibus, nec in lucem editis, ac proinde à pluribus, quæ non sint vlla sensatione percepta, nisi verò indiuidua non existentia, ac tantum possibilia sentiri tamen finxeris: iam ergò vnus indiuidui sensio satis erit ad abstrahendam speciem: consequentia suaderetur: nam, si qua ratione plura præsentiri oporteret, maxime, quia nisi à præsentis abstrahi non posset species, quod tamen falsum esse claret ex antecedenti.

84

Tandem Quæres, an indiuidua determinata diuersarum specierum possint esse aequalia quoad perfectionem, & an eiusdem contrà esse inæqualia? Vtrique difficultati satis, cumulateque fiet in metaphysica. Interim veluti in antecessum respondeo ad priorem difficultatem affirmatiue, & ad posteriorem negatiue. Nam tres diuinæ personæ sunt æqualis perfectionis, quin earum vlla dici possit alia maior, minorve: & tamen sunt inuicem dissimiles, quatenus sunt personæ, ac relationes certo certius: quid est ergo, quapropter in rebus creatis indiuidua dissimilia, specierumque diuersarum esse nequeant aequalia inuicem? Idem argumentum fieri potest in duabus vnionibus hypostaticis, quarum altera, Pater æternus incarnaretur, vt aiunt, & altera filius incarnatur modo; idem in duobus actibus intellectus,

intellectus, aut voluntatis nostræ hoc solo dissimilibus, quod ferantur ad duas illas personas. Rursus, ut secundam solutionis nostræ partem in transcurso confirmem; indiuidua inæqualia ita sunt instituta, ut alterutrum cum aliis sibi æqualibus seriem quandam tantæ perfectionis entitatiuæ constituat: alterutrum ergo est diuersa speciei logicæ ab aliis, quidquid sit, an moraliter sint eiusdem speciei ob paritatem, & vix notabilem eorum dissimilitudinem, & inæqualitatem.

TRACTATUS V.

De differentia.

CAPUT I.

Quid sit Differentia.

PORPHYRIUS differentiam tertium prædicabile definit, *quæ prædicatur de pluribus differentibus specie in quale quid.* Contrà quam definitionem illud facit, quod differentia infima, qualis est hiinibile, aut rationale non prædicatur de pluribus differentibus specie, sed solo numero, cum tamen sit vera differentia, ut quæ maximè. Cui argumento plures plura respondent.

Primo nonnulli, definitionem curtam esse, & pro differentia in communi insufficientem largiuntur: cæterum definientem defendunt, vel quod solas differentias subalternas, & nullam infimam dari censuerit, vel, quod differentias infimas, dari quidem censuerit, nobis tamen ignotas exillimarit, vel quod nobis notas quidem exillimarit, cæterum ex pluribus subalternis conflari putauerit: quare, inquit, merito Porphyrius solam differentiam subalternam definiuit: cur enim infimam specialiter definiret, quam, aut negauit, aut ignotam censuit, aut non nisi ex pluribus subalternis ratis est compositam.

Verum prima ratio pro Porphyrio allata eum, non tam defendit, quam ignorantia insinuat. Secunda ratio de differentiis vltimis nobis ignotis esto verum assumat; Porphyrio non prodest: qui, ut proprium quarto modo omni, & soli, & semper conueniens nobis cognitum falsus est, non est cur differentiam essentialem omni, soli, & semper speciei congruam, ac proinde vltimam nobis ignotam neget, aut negare censendus fiet. Tertia ratio de differentia vltima ex subalternis conflata non magis iuuat: quia species etiam ex genere, & differentia coalescit; & tamen præter definitionem generis, & differentia aliam speciei propriam Porphyrius merito tradidit: similiter ergo differentia infima quantumlibet ex multis conflata subalternis, definiri tamen specialiter debuit, aut certè non ita prætermitti, ut eam ne definitio differentia in communi comprehenderet.

Secundò Caietanus, & Sotus ipsam definitionem defendunt, adiunguntque verba illa, *differentibus specie*, non posituè, sed negatiuè accipienda esse. Pro quo notant, differentiam in communi, quatenus differentia est, tantum depolcere prædicari de pluribus in quale quid: quod autem prædicetur de pluribus

differentibus specie, non ex eo habere, quod differentia sit, sed ex eo, quod subalterna sit iuxta naturam: contrà verò, quod nequeat de differentibus specie prædicari, non inde ei obuenire, quod differentia sit, sed ex inde quod vltima: quocirca, inquit, differentia in communi, atque in tota sua latitudine rectè definitur, *ea, quæ prædicatur de pluribus differentibus specie in quale quid*, videlicet, quia differentia ut sic, quatenus differentia est, non repugnat de iis prædicari, esto posituè ita prædicari non postulet.

Cæterum displicent primò, quia in definitione rationis communis nulla poni potest particula, quæ rationi inferiori posituè repugnet, ut ex definitione animalis, hominis, equi, & reliquis manifestè constat: & quidem aliàs homo verbi gratia, definiri posset animal mugibile: at prædicari de pluribus differentibus specie differentia infima posituè repugnat: perperam ergo in definitione differentia ut sic adhibetur. Rursus secundò, sicut differentia ut sic ex conceptu communi differentia minimè repugnat, prædicari de pluribus differentibus specie in quale quid, ita similiter ei non repugnat ex conceptu communi differentia, prædicari de pluribus solo numero differentibus, in quale quid: sed non obstante hac posteriori non repugnantia nequit definiri differentia ut sic, quæ prædicatur de pluribus solo numero differentibus in quale quid: ergo etiam non obstante priori non repugnantia definiri haud poterit differentia ut sic, quæ prædicatur de pluribus differentibus specie in quale quid: certè sicut in vna definitione, sic in alia verba negatiuè accipi possent.

Tertiò alij apud Auicennam, & Conimbricenses respondent, differentiam ut sic prædicari de pluribus differentibus specie, non inter se sed à quouis alio: quasi differentia sit, per quam vnum ab alio specie differt: quæ definitio etiam differentia infima, rationali videlicet conuenit; cum per eam Petrus, & Paulus ab omni non homine specie differant. Cæterum hæc solutio non magis placet. In primis enim Porphyrius cap. vltimo docet, differentiam cum genere conuenire in eo, quod differentia, & genus de pluribus specie differentibus prædicatur: at genus prædicatur de pluribus differentibus specie inter se: ergo & differentia: aliàs vtriusque conuenientia æquiuoca esset, ac reapse nulla: quocirca hi authores non tam Porphyrianam definitionem defendunt, quam aliam comminiscuntur.

Vltèrius secundò, sicut differentia prædicatur de pluribus differentibus specie ab alio, ita, & species, sed species non definitur per hoc, quod de pluribus differentibus specie (subaudi ab alio) prædicatur: ergo nec differentia. Item tertio, si differentia in communi rectè definiretur per hoc, quod de pluribus specie differentibus prædicatur, definitum expresse sumptu definitione ingrederetur, haud aliter, ac si quis animal definiret: animal est animal viuens, sensibile. Quarto demum particula illa, *differentibus specie ab alio*, planè superfluit, eo ipso, quod vocula, *in quale quid*, sublequatur: quod enim, *in quale quid*, de homine v. g. prædicatur, id eo ipso hominem à quouis alio specie differre facit, cum prædicari in quale quid sit prædicari, per modum determinantis genus in quo res cum aliis conuenit.

Quare planius, & dilucidius differentia definiri potest; quæ prædicatur de pluribus in quale quid. In qua definitione sola vltima particula explicationis indiga